

(Redakčne skrátená 16. kapitola. Skrátenie autorizované vydavateľstvom MSEJK.)

V posledných rokoch sa aj na evanjelikálnom knižnom trhu objavilo množstvo kníh, v ktorých sa hlása „sebaláska“ a „sebaprijatie“ ako podstatný predpoklad k sebazapieraniu, milovaniu blízkych a Boha.

Medzičasom toto učenie preniklo do vedomia mnohých kresťanov do takej miery, že sa zriedka dá niečo povedať o sebazapieraní a obeti bez toho, aby sa ihneď neprihlásili k slovu hlasy, ktoré namietajú: „Áno, ale v Biblii je napísané, že človek musí najprv milovať seba *samého* ho, ab y mohol milovať blížneho. Človek musí najprv prijať samého seba, predtým než sa zaprie!“ Cituje sa zvyčajne prikázanie lásky k blížnym z 3. Mojžišovej 19:18, ktoré sa na niekoľkých miestach cituje aj v Novom zákone (Marek 12:31; Lukáš 10:27; Rímskym 13:9; Galatským 5:14; Jakub 2:8): „...*ale miluj blížneho ako seba samého*“.

Čo kresťanskí psychológovia a duchovní poradcovia píšu a hovoria na tému sebaláska, dalo sa už pred desaťročiami dočítať u humanistických psychológov. Tieto názory ateistických psychológov o sebaláske sú len kresťansky prikrášené. Nejde mi teraz o to, aby som poukázal na humanistické pozadie učenia o sebaláske, chcel by som preskúmať len niekoľko tvrdení na základe Biblie.

Je sebaláska predpokladom môcť milovať Boha a blížneho?

Samotný pojem „sebaláska“ v Biblii nenájdeme. Nachádzame v nej opis človeka, ktorý miluje sám seba (2. Timoteovi 3:2), a takýto človek je tu opísaný ako bezbožný (2. Timoteovi 3:2-6). Naproti tomu Biblia hovorí veľmi zreteľne, a často, o sebazapieraní a vyzdvihuje ho ako podmienku pre učenie.

Rovnako v Biblii nenájdeme návod, že máme pestovať svoje *ja* alebo *seba* alebo ho realizovať. Máme mať istotu vo viere, stáť pevne, máme byť bdelí a rozumejúci, čo je vôľa Pánova.

„My, silní, povinní sme teda znášať slabosti nevládných,

a nie v sebe mať záľubu.

Každý z nás nech myslí na svojho blížneho, aby mu to bolo na dobro, na budovanie“
(Rímskym 15:1-2)

„A za všetkých umrel, aby tí, čo žijú,

nežili viac sebe,

ale Tomu, kto za nich umrel a vstal z mŕtvych.

“

(2. Korinským 5:15). Keby sebaláska bola skutočne predpokladom k tomu, aby sme mohli

milovať Boha a blížnych, potom by bolo jednoznačné učenie Biblie o úplnej skazenosti človeka popreté (pozri list Rímskym, 3. kapitolu –

poznámka redakcie časopisu Solas

) a učilo by sa, že táto láska je vlastným výkonom, alebo že na sebalásku minimálne nadväzuje. Obraz človeka Biblie vyzerá ale inak. Človek je: mŕtvy v hriechoch a prestúpeniach (Efezským 2:1), neschopný hľadať Boha a činiť dobré (Rímskym 3:11-12), nepriateľom Boha (Rímskym 5:10), zlý, nenávidený a iných nenávidiaci (Títovi 3:3), skrz-naskrz sebecký (2. Timoteovi 3:2).

Existuje vrodená sebaláska?

Biblia učí jednoznačne a neomylné, že človek je od prírody (prirodzene), od narodenia, úplne sebecký, a že len Božia milosť ho skrze nový život (znovuzrodenie) urobí schopným tieto vlastnosti starého človeka držať v smrti (mŕtviť). Považujem to za nezodpovedný posun dôrazu, keď niekto povie, že musíme seba milovať, aby sme mohli milovať iných. Boh predpokladá ako skutočnosť, že máme v jadre egoistický životný postoj a vyzýva nás práve k tomu, aby sme nerobili stredobodom našej lásky nás samých, ale Boha a blížneho. Túto požiadavku však nevykúpený človek nedokáže naplniť práve tak, ako nedokáže naplniť ostatné Božie prikázania. Len na znovuzrodeného človeka sa hodí, čo je napísané v Rímskym 14:7-8: „*Nikto z nás totiž nežije sebe a nikto sebe neumiera. Lebo ak žijeme, Pánovi žijeme, ak umierame, Pánovi umierame. A tak či žijeme, či umierame, Pánovi sme.*“

Meradlo pre našu lásku sa mimochodom v Novom zákone rozširuje. Nové prikázanie znie, milovať sa navzájom, ako Kristus miloval nás: „*Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa vzájomne milovali; ako som vás ja miloval, aby ste sa aj vy vzájomne milovali*“ (Ján 13:34).

„My milujeme, lebo On nás miloval ako prvý“

(1. Jána 4:19).

„Napodobňujte teda Boha ako milované deti a žite v láske, ako aj Kristus miloval vás a seba samého vydal za nás ako dar a obeť Bohu príjemnej vône“

(Efezským 5:1). Táto láska nie je naučený, nacvičený produkt človeka, ale je nám darovaná znovuzrodením.

„Lebo láska Božia je nám rozliata v srdciach skrze Ducha Svätého, ktorý je nám daný“

(Rímskym 5:5).

Existuje „nesebecká sebaláska“?

Musím priznať, že si pod „nesebeckou sebaláskou“ viem predstaviť rovnako málo ako pod „spravodlivou nespravodlivosťou“. Navzájom sa vylučujú. Takéto tvrdenia sú produktom filozofie. Nesebeckosť predsa práve zahŕňa to, že som prostý svojho „ja“, že svoje „ja“ zapieram alebo vylučujem zo života, nezmyslám o sebe ani vysoko ani nízko, ale že vôbec na seba nemyslím, a že Krista a Jeho vôľu som urobil stredobodom a obsahom môjho zmýšľania a života. *„Lebo mne žiť je: Kristus, a umrieť: zisk“* (Filipským 1:21). *„On musí rásť, a ja sa umenšovať“* (Ján 3:30). Keď

sa to v živote človeka stalo skutočnosťou, keď sa Kristus pre neho stal „životom“, potom sa vyriešia aj problémy, ktoré vznikli preto, že sa niekto nevedel vyrovnáť so svojím výzorom alebo inými vonkajšími nedostatkami. Nie sú komplexy menejcennosti tiež skrytou formou sebeckosti? Čo robí človeka pekným a príťažlivým, ak nie to, že v ňom mohla pôsobiť Božia milosť na podobanie sa Kristovi?

„Tento poklad máme, pravda, v hlinených nádobách, aby sa ukázalo, že tá prenesmierna moc je z Boha, a nie z nás“

(2. Korintským 4:7). Tá „hlinená nádoba“, či už podľa ľudských pojmov viac či menej pekná, sa stáva cennou tým, že obsahuje „poklad“. A tak je srdce, naplnené láskou k Bohu a k Jeho ľudu, najlepším „liekom“ proti každému druhu komplexov menejcennosti a proti depresiám. Dal by Boh, aby sme všetci mohli s hlbokou radosťou a vďačnosťou vyznávať:

Spolu s Kristom som ukrižovaný a nežijem už ja, ale žije vo mne Kristus.

A nakoľko teraz žijem v tele, žijem vo viere v Syna Božieho,

ktorý si ma zamiloval a seba samého vydal za mňa“.

Galatským 2:20

Poznámka redakcie: Biblické citáty sú uvedené z evanjelického prekladu Biblie (Tranoscius 1999) alebo z prekladu prof. Roháčka.